

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 794/2014-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014 a č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti [REDACTED] vedené pod sp. zn. Rvp 5222/2014 a pod sp. zn. Rvp 5752/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 5222/2014.

2. Sťažnosti [REDACTED] o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 6. mája 2014 a 16. mája 2014 doručené sťažnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorými namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014 a č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014.

2. Zo sťažovateľom podaných sťažností vedených pod sp. zn. Rvp 5222/2014 a sp. zn. Rvp 5752/2014, ich príloh a písomných vyjadrení Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) z 12. júna 2014 a krajského súdu z 12. a 13. júna 2014 vyplýva, že okresný súd rozhodol svojím uznesením sp. zn. 0 Tp 94/2012 z 21. septembra 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 23 Tpo 49/2012 z 15. októbra 2012 o vzatí sťažovateľa a ďalších spoluobvinených do väzby vo vzťahu k sťažovateľovi z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trenčíne podal 18. marca 2013 na okresnom súde obžalobu na sťažovateľa a ďalších spoluobvinených pre skutky právne kvalifikované ako obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. c) a 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a iné. Po podaní obžaloby a vo vzťahu k sťažovateľovi rozhodol okresný súd svojím uznesením sp. zn. 1 T 34/2013 z 27. marca 2013 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 29/2013 z 8. apríla 2013 o jeho ponechaní vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku a taktiež rozhodol o neprijatí písomného

sľubu a návrhu na nariadenie dohľadu probačným úradníkom ako prostriedkov nahradenia väzby. V ďalšom priebehu trestného konania bolo o väzbe sťažovateľa (resp. aj sťažovateľa, pozn.) rozhodované v pravidelných časových intervaloch, a to uzneseniami okresného súdu sp. zn. 1 T 34/2013 z 24. mája 2013 a 25. októbra 2013 v spojení s uzneseniami krajského súdu sp. zn. 3 Tos 50/2013 z 11. júna 2013 a 22. novembra 2013 a napokon do času podania ústavnej sťažnosti uznesením okresného súdu č. k. 1 T 34/2013-1721 z 31. januára 2014 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014. Okresný súd svojím uznesením č. k. 1 T 34/2013-1688 z 31. januára 2014 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014 rozhodol o nevyhlásení prísediaceho senátu 1 T [REDAKOVANÉ] z úkonov trestného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 1 T 34/2013. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu celkovo 2 ústavné sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 5222/2014 a sp. zn. Rvp 5752/2014.

3. V ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 5222/2014 sťažovateľ koncentroval svoju argumentáciu do niekoľkých rovín.

3.1 V prvej rovine svojej argumentácie sťažovateľ na jednej strane brojí podľa jeho názoru proti nezákonnosti ďalšieho trvania jeho väzby jej odôvodňovaním neustále sa opakujúcimi tými istými dôvodmi: „*Po 20 mesiacoch výkonu väzby a niekoľkonásobnom rozhodovaní o väzbe a v štádiu vykonávania dokazovania na hlavnom pojednávaní je väzba stále založená len na závere súdu I. stupňa a krajského súdu, že dôvody väzby trvajú v nezmenenom rozsahu ako boli jej okolnosti ustálené v čase môjho vzatia do väzby.*“ Na druhej strane poukazuje na to, že ďalšie trvanie jeho väzby je rozhodnutiami všeobecných súdov iba paušálne zdôvodňované, bez riadne zdôvodnenej konkrétnej potreby odôvodňujúcej/podporujúcej potrebu jeho obmedzenia osobnej slobody: „*Sťažnosťou napádané uznesenie krajského súdu... nemôžem považovať a nepovažujem z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich z čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a z čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 6 ods. 1 dohovoru za ústavne konformné vzhľadom na absenciu konkrétnych, relevantných a dostatočných dôvodov opodstatňujúcich a odôvodňujúcich ďalšie trvanie mojej väzby.*“ Sťažovateľ teda konštatuje, že „*V odôvodnení uznesenia krajského súdu absentujú*

skutočnosti, ako súd preskúmaval procesné a hmotné podmienky potrebné pre zákonnosť trvania mojej väzby v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru, z odôvodnenia nevyplývajú žiadne okolnosti proti mojej väzbe a ani žiadne zákonné relevantné okolnosti pre moju ďalšiu väzbu, ktoré by boli v súlade s čl. 5 ods. 4 dohovoru a s judikatúrou ústavného súdu a ani ako ich súd posúdil, teda ktoré okolnosti prevážili a akými právnymi kritériami a úvahami sa súd spravoval pri posudzovaní pre a proti, keď dospel k záveru, že sú dané dôvody opodstatňujúce trvanie mojej väzby.“.

3.2 V ďalšej rovine svojej argumentácie sťažovateľ napáda nezákonnosť rozhodovania okresného súdu podporenej krajským súdom v sťažnostnom konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na hlavnom pojednávaní a následne spôsob predvolávania obhajcu sťažovateľa na neverejné zasadnutie okresného súdu prostredníctvom elektronických prostriedkov a opätovné rozhodovanie o tej istej jeho žiadosti o prepustenie z väzby okresným súdom na neverejnom zasadnutí, k čomu predkladá túto svoju argumentáciu „... nestotožňujem sa so závermi krajského súdu ohľadom rozhodovania o mojej väzbe, pretože podľa ust. § 291 Tr.por. na verejnom zasadnutí rozhoduje súd, ak to zákon výslovne ustanovuje. Podľa ust. § 301 Tr.por. Na neverejnom zasadnutí rozhoduje senát tam, kde nie je zákonom predpísané, že sa rozhoduje na hlavnom pojednávaní alebo na verejnom zasadnutí. Podľa § 302 ods. 2 veta za bodkočiarkou Tr. por. pri rozhodovaní o väzbe má právo zúčastniť sa na neverejnom zasadnutí aj prokurátor, obvinený a jeho obhajca; Trestným poriadkom nie je predpísané, že o väzbe, ktorá má povahu samostatného trestného konania sa rozhoduje na hlavnom pojednávaní pred súdom 1. stupňa ale s odkazom na ust. § 302 ods. 2 na neverejnom zasadnutí (samostatnosť povahy trestného konania o väzbe aj s odkazom aj na čl. 5 ods. 4 dohovoru ako aj nižšie uvedenú judikatúru ústavného súdu).

Jediným ustanovením kde je zákonom predpísané akým spôsobom rozhoduje súd o väzbe je ust. § 302 ods. 2 Tr. por. a ust. § 192 ods. 3 Tr. por. podľa ktorého sťažnostný súd rozhoduje o sťažnosti proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby, o sťažnosti proti uzneseniu o prepustení zatknutého obvineného na slobodu na verejnom zasadnutí a o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí obvineného do väzby na neverejnom zasadnutí.

... nepovažujem zaslanie mailu so žiadosťou obžalovaného o prepustenie z väzby a predvolanie na neverejné zasadnutie dňa 31.01.2014 o 11.08. hod, za procesný úkon vykonaný súdom riadne a včas a ktoré obhajoba prečítala až v ranných hodinách dňa 01.02.2014.

Súd 1. stupňa v súlade s ust. § 301, § 302 ods. 2 Tr. por. nie je oprávnený rozhodovať o väzbe na hlavnom pojednávaní. Nezaslaním včasného predvolania obžalovanému a obhajcovi s poskytnutím lehoty na prípravu obhajoby 5 pracovných dní (obdobne ustanovenia a lehoty o predvolaní na HP, poskytnutie primeranej lehoty na prípravu obhajoby v konaní o väzbe čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru) na neverejné zasadnutie jednak obžalovanému a jednak aj jeho obhajcovi súd 1. stupňa porušil právo na obhajobu obžalovaného (spočívajúce v práve na prípravu obhajoby na konanie o väzbe jednak obžalovaného a jednak v práve na prípravu obhajoby advokáta) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 5 ods. 4 v nadväznosti na čl. 6 ods. 1 dohovoru.“

V nadväznosti na citovanú argumentáciu sťažovateľ v závere zhrnul, že „V... situácii arbitrárneho a nepreskúmateľného rozhodnutia súdu, ako aj postupu, ktorý mu predchádzal, som... názoru, že požiadavky vyplývajúce z mojich práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a v čl. 5 ods. ods. 1 písm. c) ods. 4 dohovoru vyžadovali zo strany okresného súdu, taký procesný postup, ktorý by mi umožnil právo na riadne a včasné predvolanie, právo na prípravu obhajoby na neverejné zasadnutie o mojej väzbe a rovnako tak aj právo na prípravu obhajoby advokáta na neverejné zasadnutie o mojej väzbe a tým včasným predvolaním aj rešpektovanie práva na osobnú prítomnosť advokáta v konaní o väzbe, vrátane možnosti aby ma obhajoval mnou splnomocnený advokát osobne a vyjadril sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa dôvodnosti a zákonnosti ďalšieho trvania mojej väzby.“

3.3 V poslednej rovine svojej argumentácie sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku postupu tak okresného súdu, na pochybenie ktorého účinne nereflektoval ani krajský súd v sťažnostnom konaní, ako aj postupu samotného krajského súdu.

3.3.1 Pochybenie okresného súdu malo spočívať pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na neverejnom zasadnutí okresného súdu 31. januára 2014 v tom, že v senáte tohto súdu bol činný ako prísediaci [REDACTED], ktorý bol a stále je príslušníkom Policajného zboru, k čomu sťažovateľ namietal, že „*Policajt [REDACTED] súčasne popri výkone funkcie policajta súčasne vykonáva funkciu prísediaceho sudcu ako prísediaci sudca senátu Okresného súdu v Trenčíne čím narušil základné zásady delby moci a to zásadu oddelenosti mocí, nezlučiteľnosti moci a nezávislosti súdnej moci. Teda policajt [REDACTED] znehoval čl. 1 ods. 1 Ústavy SR v ktorom sa garantuje, že Slovenská republika je demokratický a právny štát. Ďalej policajt [REDACTED] porušil ust. § 2 ods. 1 Zák.č. 385/2000 Z.z. ktoré ustanovuje, že Sudca je predstaviteľ súdnej moci a svoju právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov, teda aj od a najmä od výkonnej moci resp. jej represívnej zložky -polície. Takže policajt v štátnej službe z represívnej zložky výkonnej moci na okresnom súde súčasne vykonáva funkciu prísediaceho sudcu ako člena senátu a podieľa sa na výkone nezávislej súdnej moci.*“. V závere svojej argumentácie sťažovateľ prízvukoval, že „*Pán [REDACTED] porušil svojim konaním základnú povinnosť policajta uvedenú v § 48 ods. 6 Zák. č. 73/1998 Z. z. a v rozpore s týmto ustanovením vykonáva platenú funkciu prísediaceho sudcu na Okresnom súde v Trenčíne.*“.

3.3.2 Pochybenie krajského súdu malo spočívať v nesprávnom zložení senátu tohto súdu, ktorý rozhodol uznesením č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014 o zamietnutí sťažovateľom podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu č. k. 1 T 34/2013-1721 z 31. januára 2014 o zamietnutí ďalšej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Podľa názoru sťažovateľa „... *sťažnostné konanie o sťažnosti proti uzneseniu o väzbe mali rozhodovať sudcovia Senátu 2Tos krajského súdu v zložení z predsedu senátu [REDACTED] a sudcov [REDACTED] a [REDACTED], pretože mala platiť výnimka z postupu uvedeného pod bodmi 2. a 3. rozvrhu a trestná vec, ktorá bola už krajským súdom prejednaná v Senáte 2Tos v odvolacom konaní pod sp. zn. 3To/75/2013 iba znovu napadla na krajský súd a po lustrácii sa mala zapísať (prideliť) v súlade s rozvrhom práce IBA sudcom Senátu 2Tos v zložení z predsedu senátu [REDACTED]*“.

██████████ a sudcov ██████████ a ██████████, ktorý predtým vo veci konali, avšak pod novým číslom (§ 152 ods. 3, 4 Sprav. por.).

Tým bolo porušené právo sťažovateľa na zákonných sudcov garantované v čl. 48 ods. 1 ústavy, čím došlo nielen k odňatiu obžalovaných ich zákonným sudcom v zložení Senátu 2Tos a k porušeniu ich základného práva na zákonných sudcov, ale aj k porušeniu základného práva obžalovaných na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a podľa čl.46 ods. 1 Ústavy SR.

O sťažnosti tak rozhodol Senát 23Tos krajského súdu uznesením vedeným pod sp. zn. 23Tos/26/2014. “.

3.4 V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 23Tos/26/2014 zo dňa 05. marca 2014 boli porušené základné práva:

právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR

právo na slobodu podľa čl. 17 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru

právo byť prepustený počas konania podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru

právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po odôvodnene nevyhnutnú dobu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru

právo aby zákonným spôsobom rozhodol o ďalšom trvaní pozbavenia mojej osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru

právo na oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť mi v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní a právo byť osobne prítomný na prejednaní veci podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru

právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru v nadväznosti na právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“

V ďalšom sťažovateľ požadoval zrušenie uznesenia krajského súdu č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014, prepustenie na slobodu krajským súdom a priznanie náhrady trov konania.

4.1 Zo sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5752/2014 (vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014, pozn.) a jej príloh vyplýva, že námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sú postavené na rovnakých argumentačných východiskách (úplne zhodnej argumentácie, pozn.) ako pri sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5222/2014. Sťažovateľ teda vo vzťahu k členovi senátu okresného súdu [REDAKOVANÉ] namieta, že „Policajt [REDAKOVANÉ] súčasne popri výkone funkcie policajta súčasne vykonáva funkciu prísediaceho sudcu ako prísediaci sudca senátu Okresného súdu v Trenčíne čím narušil základné zásady delby moci a to zásadu oddelenosti moci, nezlučiteľnosti moci a nezávislosti súdnej moci. Teda policajt [REDAKOVANÉ] znehoval čl. 1 ods. 1 Ústavy SR v ktorom sa garantuje, že Slovenská republika je demokratický a právny štát. Ďalej policajt [REDAKOVANÉ] porušil ust. § 2 ods. 1 Zák.č. 385/2000 Z.z. ktoré ustanovuje, že Sudca je predstaviteľ súdnej moci a svoju právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov, teda aj od a najmä od výkonnej moci resp. jej represívnej zložky -polície. Takže policajt v štátnej službe z represívnej zložky výkonnej moci na okresnom súde súčasne vykonáva funkciu prísediaceho sudcu ako člena senátu a podieľa sa na výkone nezávislej súdnej moci.“. Zároveň taktiež prízvukoval, že „Pán [REDAKOVANÉ] porušil svojim konaním základnú povinnosť policajta uvedenú v § 48 ods. 6 Zák.č. 73/1998 Z.z. a v rozpore s týmto ustanovením vykonáva platenú funkciu prísediaceho sudcu na Okresnom súde v Trenčíne.“.

4.2 Ďalšie pochybenie krajského súdu malo spočívať v nesprávnom zložení senátu tohto súdu, ktorý rozhodol uznesením č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014 o zamietnutí sťažovateľom podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu č. k. 1 T 34/2013-1688 z 31. januára 2014 o zamietnutí námietky zaujatosti (podľa názoru

sťažovateľa tento námietku zaujatosti nepodal, ale podal návrh na delegáciu trestnej veci na iný súd, pozn.) proti [REDAKOVANÉ]. Podľa názoru sťažovateľa „V tomto prípade sťažnostné konanie o sťažnosti proti uzneseniu, že [REDAKOVANÉ] nie je vylúčený z úkonov trestného konania mali rozhodovať sudcovia Senátu 3Tos krajského súdu v zložení z predsedu senátu [REDAKOVANÉ] a sudcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], pretože mala platiť výnimka z postupu uvedeného pod bodmi 2. a 3. rozvrhu a trestná vec, ktorá bola už krajským súdom prejednávaná v Senáte 3Tos v odvolacom konaní pod sp.zn. 3To/75/2013 iba znovu napadla na krajský súd a po lustrácii sa mala zapísať (prideliť) v súlade s rozvrhom práce IBA sudcom Senátu 3Tos v zložení z predsedu senátu [REDAKOVANÉ] a sudcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorý predtým vo veci konali, avšak pod novým číslom (§ 152 ods. 3, 4 Sprav, por.).

Teda vec nemal byť pridelená Senátu 23Tos na konanie a rozhodovanie.

Krajský súd v Trenčíne svojim postupom dal jasne najavo, že nie je ochotný rešpektovať základné právo sťažovateľa na zákonných sudcov garantované čl. 48 ods. 1 ústavy, čím došlo nielen k odňatiu zákonných sudcov sťažovateľovi v zložení Senátu 3Tos a k porušeniu môjho základného práva na zákonných sudcov, ale aj k porušeniu základného práva spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

O sťažnosti tak rozhodol Senát 23Tos krajského súdu uzneseniami vedenými pod sp. zn. 23Tos/24/2014.“.

4.3 K postupu okresného súdu, ktorý sa s návrhom na delegáciu veci inému súdu vysporiadal ako s námietkou zaujatosti voči členovi senátu tohto súdu, skonštatoval, že „Okresný súd v Trenčíne nerešpektovaním a porušením § 23 ods. 1 Tr. por. ZNEMOŽNIL Najvyššiemu súdu SR konať a rozhodovať o návrhu obhajoby a obžalovaného na odňatie a prikázanie trestnej veci inému súdu a tým súčasne porušil právo obžalovaného na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a podľa čl.46 ods. 1 Ústavy SR.

Okresný súd postupoval a rozhodoval v rozpore s § 21 ods. 3 Tr. por. a v rozpore s ust. § 23 ods. 1 Tr. por. tak, že si prisvojil právomoc a príslušnosť konať a rozhodovať o návrhu na delegáciu sám Senát IT Okresného súdu v Trenčíne. Tým Okresný súd

v Trenčíne odňal výkon súdnej právomoci z rúk Najvyššiemu súdu SR aby Najvyšší súd konal a rozhodoval o návrhu na delegáciu. Teda o tom, čo patrí do jeho právomoci a vecnej príslušnosti podľa § 23 ods. 1 Tr. por. Trestného poriadku. Okresný súd svojim postupom tým, že znemožnil konať a rozhodovať vo veci Najvyššiemu súdu SR, porušil nielen príslušné ustanovenia Trestného poriadku ale hrubým spôsobom porušil aj čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.“. Krajský súd v uznesení č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014 sa podľa názoru sťažovateľa „... nevysporiadal s argumentmi obhajoby uvedených v sťažnosti a formálne si osvojil záver, že sťažnosť nie je dôvodná. Vec sa na krajskom súde dostala do Senátu 23To v zložení z predsedu senátu [REDACTED] a sudcov [REDACTED] a [REDACTED] čím došlo k porušeniu základného práva obžalovaného na zákonného sudcu garantované čl. 48 ods. 1 ústavy.“.

4.4 V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 23Tos/24/2014 zo dňa 05. marca 2014 boli porušené základné práva sťažovateľa:

právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR

právo nebyť trestne stíhaný inak ako spôsobom uvedeným v zákone podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy SR

právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“

V ďalšom sťažovateľ požadoval zrušenie uznesenia krajského súdu č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014 a priznanie náhrady trov konania.

II.

5. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania obidvoch sťažností požiadal predsedníčku okresného súdu a predsedu krajského súdu o písomné vyjadrenie k obidvom podaným sťažnostiam.

5.1 Podpredseda krajského súdu poskytol vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5222/2014 písomné vyjadrenie z 12. júna 2014 a vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5752/2014 písomné vyjadrenie z 13. júna 2014. Vychádzajúc z obsahovej zhody a totožnosti v použitej argumentácii považoval ústavný súd za dostačujúce odcitovať z vyjadrenia krajského súdu, a to sp. zn. Spr 178/10 z 12. júna 2014, z ktorého vyplýva:

«K namietanému porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len Ústava) považujem argumentáciu sťažovateľa za zjavne neopodstatnenú. Na pridelenie veci nemožno aplikovať výnimku v rozvrhu práce, na ktorú poukazoval sťažovateľ v sťažnosti, pretože zrušenie veci samej bolo vykonané v odvolacom konaní, ktoré veci sa zapisujú do registra „To“. Sťažovateľom uvádzaná výnimka v rozvrhu práce sa preto musí použiť len pri budúcom pridelení veci (v registri „To“) v prípade rozhodovania o odvolaní proti novému rozhodnutiu vo veci samej. Je pritom nepochybné, že v prípade sťažovateľom napádaného rozhodnutia išlo o vec rozhodovania o väzbe, ktoré veci sa podľa rozvrhu práce zapisujú do registra „Tos“. Išlo teda o inú vec. V tejto súvislosti považujem za potrebné uviesť, že platný právny poriadok Slovenskej republiky priamo nedefinuje pojem vec na účely pridelovania vecí. Preto pri posudzovaní uvedeného pojmu je potrebné vychádzať z ustanovení vykonávacieho predpisu k Občianskemu súdnemu poriadku, k zákonu č. 757/2004 Z. z., obsahujúcom rámcovú úpravu spôsobu pridelovania vecí v § 50 a nasl. ak Trestnému poriadku. Vykonávacím predpisom je vyhláška č. 543/2005 Z. z., upravujúca aj zapisovanie vecí do súdnych registrov (§ 151 a prílohy 1, 2 uvedenej vyhlášky). Ak teda uvedená vyhláška jasne stanovuje, aká vec sa do ktorého registra zapisuje, vymedzuje tak aj kritéria posudzovania pojmu „vec“. Preto zrušenie rozhodnutia vo veci zapísanej do registra „To“ nie je možné považovať za okolnosť, ktorá by bránila prideleniu veci zapisovanej do registra „Tos“ prostredníctvom náhodného výberu podľa §51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. tak, ako to bolo vykonané v uvedenom prípade.

K námietke sťažovateľa, že vo veci na súde prvého stupňa ako prísediaci rozhodovala osoba, ktorá je policajtom, považujem za potrebné uviesť, že článkom 148 ods. 3 Ústavy je do rozhodovania súdnej moci implantovaný laický prvok, podrobne upravený zákonom

č. 758/2004 Z. z., najmä ustanoveniami § 139 a nasl. Uvedené ustanovenia jednoznačne a nepochybné nediskvalifikujú občana z možnosti uchádzať sa a vykonávať funkciu prísediaceho z dôvodu jeho povolania. Dôvody vylúčenia prísediaceho v trestnom konaní sú pritom jasne a zrozumiteľne vymedzené v ustanovení § 31 Tr. por., pričom s aplikáciou týchto ustanovení na prejednávaný prípad sa procesné konformným spôsobom riadne vypořádali aj súdy v trestnom stíhaní sťažovateľa. V tejto súvislosti považujem za potrebné poukázať na to, že sťažovateľ ani v ústavnej sťažnosti neoznačil konkrétne skutočnosti, ktoré by bolo možné podriadiť pod dôvody pre vylúčenie prísediaceho podľa § 31 ods. 1, 2, 3 Tr. por. Ďalej považujem za potrebné poukázať na to, že znenie ustanovenia § 31 ods. 2 Tr. por. na rozdiel od argumentácie sťažovateľa výslovne pripúšťa možnosť, že funkciu prísediaceho v trestnom konaní môže vykonávať tiež policajt. Z uvedených dôvodov, vychádzajúc pritom aj z právnej fikcie súladu platných zákonov s Ústavou, argumenty sťažovateľa o delbe moci, ktorými odôvodňoval ústavný nesúlad výkonu funkcie prísediaceho v predmetnom trestnom stíhaní, sa mi javia ako zavádzajúce a nesúladné s platnou právnou úpravou.

K namietanému porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 5 Ústavy a čl. 5 ods. 1, 3, 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor), považujem za potrebné uviesť, že postup súdov oboch stupňov považujem za súladný s platnou právnou úpravou. Z dostupných materiálov vyplýva, že okresný súd pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby nariadil a vykonal neverejné zasadnutie na rozhodnutie o väzbe (§72 ods. 1 písm. b/ Tr. por.) v súlade s ustanovením § 72 ods. 2 a § 301 a nasl. Tr. por. za splnenia procesných podmienok pre jeho vykonanie v neprítomnosti obhajcu sťažovateľa v súlade s ustanovením piatej vety § 72 ods. 2 Tr. por. Uvedený procesný postup okresný súd tiež riadne odôvodnil v závere svojho rozhodnutia. S poukazom na uvedené ustanovenia právny názor sťažovateľa o protiprávnom neposkytnutí lehoty 5 pracovných dní na prípravu obhajoby (bod III., druhý odsek, str. 4 sťažnosti) nepovažujem za súladný s platným právnym poriadkom.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozhodnutia tunajšieho súdu s poukazom na obsah vyššie uvedeného vyjadrenia predsedu senátu a vychádzajúc z obsahu odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 5.3.2014, sp. zn. 23Tos/26/2014, dovoľujem si vyjadriť názor, že napadnuté rozhodnutie obsahuje

poukaz na konkrétne dôkazy vo vyšetrovacom spise, ktorými senát odôvodnil splnenie materiálnej podmienky väzby v zmysle § 71 ods. 1 Tr. por. (dôvodnosť obvinenia). Tieto závery pritom v celom rozsahu korešpondujú aj s doterajšími výsledkami vykonaného dokazovania pred súdom, prezentovanými v uznesení Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 4.9.2013, sp. zn. 3To/75/2013, ktoré v prílohe predkladám. Sťažnosťou sťažovateľa napádané uznesenie tunajšieho súdu obsahuje konkrétne skutočnosti, o ktoré senát oprel trvanie dôvodnej obavy z pokračovania obvineného v trestnej činnosti podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. (poznatky o predchádzajúcej trestnej minulosti sťažovateľa, trvajúce dôvodné podozrenie zo spáchania závažnej trestnej činnosti v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia) a obsahuje konkrétne skutočnosti, odôvodňujúce väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. (doposiaľ zadovážené poznatky o logistickej činnosti zameranej na nivelizáciu výsledkov úkonov v trestnom stíhaní po vykonaní predpokladaných bezprostredne nasledujúcich zaisťovacích, neodkladných alebo neopakovateľných úkonov, znamenajúcich začatie trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Tr. por.).»

5.2 Z písomného vyjadrenia krajského súdu z 13. júna 2014 vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5752/2014 považoval ústavný súd pre komplexnosť veci odcitovať toto vyjadrenie krajského súdu:

„Pokiaľ sťažovateľ uvádza, že došlo k porušeniu jeho základného práva, že súd prvého stupňa postupoval v rozpore s § 21 ods. 3 a v rozpore s ustanovením § 23 ods. 1 Tr. por., a nepredložil jeho návrh na delegáciu Najvyššiemu súdu SR, k tomu uvádzame, že návrh na delegáciu bol súdu prvého stupňa doručený dňa 03.02.2014 ako na č.l. 2139, pričom aj v tento deň bol sťažovateľom zobrať spät.“

5.3 Predsedníčka okresného súdu poskytla vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5222/2014 písomné vyjadrenie zo 17. júna 2014 a vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5752/2014 písomné vyjadrenie z 12. júna 2014. Vychádzajúc z obsahovej zhody a totožnosti v použitej argumentácii považoval ústavný súd za dostačujúce odcitovať z vyjadrenia krajského súdu, a to zo 17. júna 2014, z ktorého vyplýva:

«Problém pôsobenia príseďiaceho [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] vznikol v súvislosti s prejednáváním konkrétnej trestnej veci, kedy v nadväznosti na toto konanie vedené pod sp. zn. 1T/34/2013 využili obžalovaní, ich príbuzní a advokát množstvo procesných úkonov, v ktorých namietali účasť predtým uvedeného príseďiaceho v konaní. Z tohto dôvodu rozhodoval Okresný súd Trenčín, Krajský súd v Trenčíne o námietke zaujatosti smerujúcej proti [REDACTED] tak, že bolo rozhodnuté o tom, že tento príseďiaci nie je vylúčený z vykonávania úkonov v prejednávanej veci. Zároveň vo veci rozhodoval aj Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 3Ndt 9/2014, kde obžalovaný žiadal z obdobných dôvodov o odňatie a prikázanie veci inému súdu. Najvyšší súd SR rozhodnutím zo dňa 28.5.2014 rozhodol tak, že trestnú vec predtým uvedenú Okresnému súdu Trenčín ani Krajskému súdu v Trenčíne neodňal.

Postavenie príseďiacich je v našom právnom poriadku upravené v zákone č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V ustanovení § 139 ods. 1 citovaného zákona sú určené predpoklady na voľbu príseďiaceho. Z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že za príseďiaceho môže byť zvolený občan, ktorý:

- a) v deň zvolenia dosiahol vek najmenej 30 rokov,
- b) je spôsobilý na právne úkony a zdravotne spôsobilý na výkon funkcie príseďiaceho,
- c) je bezúhonný a jeho morálne vlastnosti dávajú záruku, že funkciu príseďiaceho bude riadne vykonávať,
- d) má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- e) súhlasí so svojou voľbou k určitému súdu.

Príseďiaci sú do svojej funkcie volení, pričom ich voľbu upravuje § 140 predtým citovaného zákona. Podľa tohto ustanovenia príseďiacich volia obecné zastupiteľstvá v obvode príslušného súdu z kandidátov z radov občanov, ktorí majú trvalý pobyt alebo pracujú v obvode súdu. Príseďiacich navrhujú starostovia obcí a primátori miest. Ku kandidátom navrhovaným na voľbu si obecné zastupiteľstvo vyžiada vyjadrenie predsedu príslušného súdu.

Rozvrhom práce na rok 2013 boli do oddelenia - senátu IT (v ktorom vykonáva svoju sudcovskú činnosť Dr. Straka) začlenení prísediaci zvolení zastupiteľstvami v obvode Okresného súdu Trenčín, a to medzi inými i [REDACTED].

[REDACTED] bol zvolený za prísediaceho 25.2.2010 a bol opätovne prevolený do tejto funkcie dňa 28.1.2014. Dňa 20.1.2014 žiadalo Mesto Trenčín o vyjadrenie predsedu súdu a v ten istý deň bol primátorovi mesta Trenčín odoslaný súhlas v zmysle § 139 a 140 zák. č. 385/2000 Z. z. z dôvodu, že išlo o prísediaceho, ktorý sa osvedčil v predchádzajúcom volebnom období a spĺňal zákonom predpísané predpoklady pre výkon tejto funkcie. Sudcom, ani predsedovi súdu neboli známe žiadne prekážky, pre ktoré by túto funkciu nemohol vykonávať. Okrem toho zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, že by pracovné zaradenie prísediaceho malo byť dôvodom obmedzenia jeho volenej funkcie. Je bežnou praxou, že medzi prísediacimi sú zamestnanci obvodných, okresných, či krajských úradov, ktoré sú zložkami výkonnej moci.

Základné právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok garantované čl. 30 ods. 4 ústavy by strácalo akýkoľvek právny význam, ak by príslušný orgán verejnej moci (vrátane súdov) osobe, ktorá bola do príslušnej verejnej funkcie zákonom ustanoveným spôsobom ustanovená, neumožnil riadny výkon tejto verejnej funkcie (I. ÚS 71/2012, IV. ÚS 46/2011).

Základné právo na nediskriminačný prístup k voleným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy ako predpoklad realizácie základného práva podieľať sa priamo na správe vecí verejných podľa čl. 30 ods. 1 ústavy nemôže byť bez osobitne významných dôvodov zabezpečujúcich práve nediskriminačný prístup k voleným funkciám odopreté ani osobám, ktoré v čase uchádzania sa o volenú funkciu vykonávajú pracovnú činnosť v orgánoch výkonnej moci.

Z ústavného princípu tzv. „legality“ vyplýva ústavný príkaz (vyjadrený v čl. 2 ods. 2 ústavy) konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Tento príkaz zaväzuje všetky orgány verejnej moci vrátane súdov pri ich akejkolvek činnosti a zvlášť vtedy, ak výkonom svojich kompetencií poskytujú ochranu základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb rešpektujúc pritom princípy právneho štátu (čl. 1 ods. 1 prvej vety ústavy). Právo podieľať sa na výkone volenej funkcie

prísediaceho nie je podmienené vymedzením zamestnania, či povolania, a to ani negatívne, ani pozitívne.

Zmyslu a účelu čl. 30 ods. 1 a 4 ústavy odporuje taký výklad podmienky nezlučiteľnosti výkonu funkcie prísediaceho so zamestnaním v orgáne výkonnej moci, ktorý by fakticky odňal možnosť uchádzať sa o výkon volenej funkcie takýmto zamestnancom.

Ak teda neexistuje právna úprava, ktorou by bolo vylúčené, aby prísediacimi boli zamestnanci orgánov výkonnej moci, vrátane policajtov, potom je povinnosťou ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám, interpretovať príslušné právne normy tak, aby nedošlo k neprípustnému popretiu základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy.

██████████ splnil teda všetky predpoklady pre výkon funkcie prísediaceho, bol do tejto funkcie riadne zvolený. Toho času neexistujú žiadne zákonné dôvody na jeho odvolanie, pretože v zmysle § 143 zák. č. 385/2000 Z. z. možno prísediaceho z funkcie odvolať na návrh predsedu príslušného súdu prostredníctvom obecného zastupiteľstva, ktoré ho zvolilo, ak

a) závažným spôsobom porušil povinnosti prísediaceho,

b) prestal spĺňať predpoklady ustanovené týmto zákonom na výkon funkcie prísediaceho.

Ani jeden z týchto dôvodov naplnený nebol.

K bodu III. sťažnosti

K namietanej forme rozhodovania súdu o väzbe možno uviesť, že kľúčovým v tomto prípade je zachovanie práva obvineného na obhajobu, t. j. zachovať obhajobe možnosť vyjadriť sa ku všetkým podstatným okolnostiam, ktoré môžu mať vplyv na rozhodovanie súdu o tejto otázke, inými slovami ide o vytvorenie možnosti pre obhajobu, aby mohla realizovať svoje práva. Základným predpokladom garancie tohto práva (ako aj možnosti jeho uplatnenia) je upovedomenie, resp. predvolanie obvineného a jeho obhajcu na úkon, na ktorom sa bude rozhodovať o jeho návrhu, napr. na prepustenie z väzby. Pri napĺňaní tohto predpokladu súd postupuje pri väzobných veciach podľa § 72 ods. 2 Tr. poriadku, ktorý nekladie osobitnú požiadavku na formu zabezpečenia účasti dotknutých osôb na úkone, kde sa bude rozhodovať o väzbe, ktorý má tak vždy charakter neodkladného úkonu,

čo zvyšuje nároky na plynulosť a včasnosť úkonov trestného konania v štádiu po podaní obžaloby. Aby skutočne išlo o plné naplnenie práva na obhajobu, je potrebné, aby sa obhajoba mohla vyjadriť ku všetkým relevantným okolnostiam, hlavne k tým, ktoré sa jej kladú za vinu. K naplneniu tohto cieľa slúži právo obvineného vyjadriť sa k meritu veci, ktoré je upravené v § 72 ods. 1 Tr. poriadku v podobe práva obvineného byť vypočutý. Pre zachovanie uvedeného práva nie je v konečnom dôsledku rozhodujúca forma jeho vykonania za podmienky, že obvinenému a jeho obhajcovi sa dá priestor na prezentovanie ich názorov a obhajoby. Tiež nemožno opomenúť dôležitý fakt, že na napĺňaní účelu trestného konania pred súdom sa podieľajú nielen súd a orgány činné v trestnom konaní zastúpené prokurátorom, ale aj ostatné procesné strany, v prvom rade obvinený a jeho obhajca. V danom prípade boli zachované všetky uvedené práva sťažovateľa (obžalovaného v trestnom konaní), ale i práva obhajcu.

Správanie sa obhajcu však v predmetnej veci bolo občas účelové, čomu nasvedčuje napr. skutočnosť, že vo veci bolo na deň 31.1.2014 (piatok) termínované hlavné pojednávanie, na ktoré boli riadne a včas predvolaní okrem iných všetci traja obžalovaní a ich obhajcovia, vrátane [REDAKOVANÉ]. Dňa 29.1.2014 bola súdu doručená žiadosť obhajcu [REDAKOVANÉ] o odročenie hlavného pojednávania v podstate odôvodnená krátkosťou času poskytnutého obhajobe na prípravu. Je potrebné dať do pozornosti, že podľa vyjadrenia zákonného sudcu termín hlavného pojednávania bol stanovený po dohode so samotným obhajcom [REDAKOVANÉ] a nedostatok času na prípravu nenamietali ani ostatní dvaja obhajcovia. Vo vzťahu k tejto žiadosti súd nezistil žiadne vážne dôvody na odročenie stanoveného termínu pojednávania. Následne dňa 31.1.2014 (teda v deň konania hlavného pojednávania) bola súdu doručená žiadosť obhajcu [REDAKOVANÉ] o zrušenie termínu hlavného pojednávania spoločne so žiadosťou o delegáciu veci inému okresnému súdu so sídlom v obvode Krajského súdu v Trenčíne. Obe na seba nadväzujúce žiadosti boli v podstate odôvodnené námietkou voči prítomnosti prísediaceho [REDAKOVANÉ] v senáte IT (senát v zložení: predseda [REDAKOVANÉ], prísediaci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]). V podanej námietke obhajoba namietala prísediaceho [REDAKOVANÉ] s poukazom na jeho pracovné zaradenie ako policajta. S poukazom na uvedené sa obhajca [REDAKOVANÉ] odmietol zúčastniť riadne a včas stanoveného hlavného pojednávania,

ktoré svojou neúčastou obhajca [REDAKOVANÉ] bezdôvodne zmaril. Preto mu bola uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 31.1.2014 uložená poriadková pokuta vo výške 1.000 €, ktorú Krajský súd v Trenčíne ako súd druhého stupňa potvrdil. Následne po odročení hlavného pojednávania súd bezprostredne na to vytýčil neverejné zasadnutie senátu, na ktoré bol opakovane, ale neúspešne predvolávaný aj obhajca [REDAKOVANÉ]. Na tomto zasadnutí súd rozhodoval o žiadostiach obž. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby, ktoré boli zamietnuté. Aj toto rozhodnutie potvrdil súd vyššieho stupňa. K spomínanému hlavnému pojednávaniu treba ešte uviesť, že okrem rozhodnutia o uložení poriadkovej pokuty obhajcovi [REDAKOVANÉ] na ňom súd rozhodol o nevyhlúčení prísediaceho [REDAKOVANÉ] z rozhodovania v predmetnej trestnej veci, pretože podanie [REDAKOVANÉ] podľa obsahu považoval súd aj za námietku zaujatosti prísediaceho. I toto rozhodnutie druhostupňový súd potvrdil.

Dňa 3.2.2014 (pondelok) bol súdu doručený návrh obž. [REDAKOVANÉ] a obhajcu [REDAKOVANÉ] ktorí návrh na delegáciu veci zobrali v celom rozsahu späť (č. 1. 2139 spisu).

Po doručení vyššie spomínaných rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne súd dňa 24.3.2014 vytýčil termín hlavného pojednávania na deň 28.4.2014. Pred stanoveným dňom pojednávania, dňa 24.4.2014, bol súdu doručený druhý návrh obhajcu [REDAKOVANÉ] na delegáciu prejednávanej veci na iný okresný súd mimo sídla Krajského súdu v Trenčíne, odôvodnený v podstate tými istými okolnosťami, ako bol prvý návrh...

Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 3Ndt 9/2014, kde obžalovaný žiadal z obdobných dôvodov o odňatie a prikázanie veci inému súdu, rozhodnutím zo dňa 28.5.2014 rozhodol tak, že trestnú vec predtým uvedenú Okresnému súdu Trenčín ani Krajskému súdu v Trenčíne neodňal.»

6. Ústavný súd zaslal už citované vyjadrenia jednotlivých súdov na vedomie právneho zástupcovi sťažovateľa vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5222/2014 listom z 28. júla 2014 (doručeným právnomu zástupcovi sťažovateľa 1. augusta 2014, pozn.) a vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 5752/2014 listom z 28. júla 2014 (doručeným právnomu zástupcovi sťažovateľa 1. augusta 2014, pozn.).

III.

K spoločnému prerokovaniu vecí

7. Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

8. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5222/2014 a sp. zn. Rvp 5752/2014 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú totožnosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľa, ako aj totožnosť v orgáne súdnej moci, ktorým je krajský súd, proti ktorému obe sťažnosti smerujú, a v neposlednom rade aj s prihliadnutím na totožnú argumentáciu týkajúcu sa porušenia práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sťažovateľom predostretej v sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 5752/2014, ktorá je len jej opakovaním oproti sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 5222/2014, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

IV.

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb

alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

11. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

V.

12. Krajský súd v uznesení č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014 v podstatnom uviedol:

„Doposiaľ zadovážené a vykonané dôkazy v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom - napriek zrušeniu citovaného rozsudku Okresného súdu Trenčín - uznesením Krajského súdu Trenčín sp. zn. 3To/75/2013 zo dňa 04.09.2013 v súlade aj s dôvodmi uvedenými v zrušujúcom uznesení Krajského súdu Trenčín, v rovine závažného podozrenia a zároveň rozumnej istoty odôvodňujú naďalej podozrenie, že skutky, pre ktoré sú obžalovaní stíhaní a bola na nich podaná obžaloba, boli spáchané, majú znaky stíhaných trestných činov - obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a), i) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák.; pokračovacieho zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, 4 písm. b) Tr. zák.; pokračovacieho zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2, 4 písm. b) Tr. zák. a pokračovacieho zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a rovnako aj dôvodné podozrenie, že ich spáchali obžalovaní [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Dôvodnosť podozrenia sa doteraz vo veci vykonanými dôkazmi nevylúčila, naďalej je daná. Preto záver okresného súdu uvedený vo vzťahu k týmto skutočnostiam v napadnutom uznesení je správny.

Konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú u obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] obavu z následkov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. a u obžalovaného [REDAKOVANÉ] aj obavu z následkov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktoré boli dôvodom pre vzatie obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] do útekovej a u obžalovaného [REDAKOVANÉ] aj do preventívnej väzby, ktoré boli ustálené na podklade existencie dôvodného podozrenia, že obžalovaní spáchali skutky právne kvalifikované ako obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4, písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a), i) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. ako pokračovací zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. ako pokračovací zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294

ods. 2, 4 písm. b) Tr. zák. a ako pokračovací zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák., pre ktoré im bolo vznesené obvinenie a bola na nich podaná obžaloba, z ich povahy a spôsobu, akým mali byť skutky spáchané a tiež z okolností negatívne charakterizujúcich obžalovaných a ich správanie, ktoré svedčilo o ich snahe útekom sa vyhýbať trestnému stíhaniu a u obžalovaného [REDAKOVANÉ] aj o dôvodnej obave, že by pokračoval v trestnej činnosti, sa nezmenili ani v tomto štádiu trestného konania po zrušení rozsudku súdu prvého stupňa. Ani za súčasného stavu vykonávania dôkazov súd druhého stupňa nezistil žiadne nové skutočnosti, ktoré by u obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] odôvodňovali zánik útekovej väzby a u obžalovaného [REDAKOVANÉ] aj preventívnej väzby, tak ako na to dôvodne poukázal okresný súd v napadnutom uznesení. Aj podľa názoru krajského súdu, spôsob akým mali byť tieto závažné skutky spáchané, násilnou formou s použitím zbraní, plánovali útekovú trasu z miesta činu, pričom mali vyhliadnutý rodinný dom, v ktorom sa mali zdržiavať do ukončenia bezpečnostných opatrení, preverovali všetky možnosti vykonania činu, zabezpečili si únikové cesty, teda uskutočňovali konkrétne kroky k vyhýbaniu sa trestnému stíhaniu a tiež aj vysokému trestu v prípade uznania viny. Preto aj podľa názoru krajského súdu je u obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] naďalej daný dôvod útekovej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Z hľadiska dôvodnosti väzby u obžalovaného [REDAKOVANÉ] nie je možné pominúť okolnosť, že bol v minulosti súdne trestaný, pričom skutku sa mal dopustiť v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia. Preto je u neho daný dôvod väzby aj v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Väzba u obžalovaných v tomto štádiu trestného stíhania (pred vykonaním hlavného pojednávania) je stále adekvátnym a nevyhnutným zabezpečovacím opatrením. Okresný súd postupoval vecne správne, keď predložené návrhy na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka ako aj písomnými sľubmi a u obžalovaného [REDAKOVANÉ] aj peňažnou zárukou, vzhľadom na charakter spáchanej trestnej činnosti i osoby obžalovaných, nepovažoval za dostatočné, tieto neprijal. Krajský súd nezistil žiadne porušenie čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky ani čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv. K námietke obhajcu obžalovaného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] súd uvádza, že aj pri neverejnom zasadnutí platí, že predseda senátu postupuje pri

upovedomení o termíne neverejného zasadnutia podľa § 72 ods. 2 Tr. por. a nie je viazaný lehotou 5 pracovných dní ako pri verejnom zasadnutí, že vhodným spôsobom strany upovedomí o termíne, pričom v danom prípade súd konal o žiadostiach o prepustenie z väzby obžalovaných ako o neodkladných úkonoch bez účasti obhajcu obžalovaného [REDACTED] za splnenia zákonných podmienok. Pokiaľ obžalovaný [REDACTED] žiadal, že chce byť prítomný na neverejnom zasadnutí, predseda senátu nepovažoval jeho účasť za potrebnú, keďže nezistil dôvody na možný postup v zmysle § 302 ods. 2 Tr. por., vyhradený do výlučnej kompetencie predsedu senátu.

Napadnuté uznesenie je vecne správne, preto krajský súd, keďže sa stotožnil so závermi okresného súdu, nepovažoval sťažnostné námietky obžalovaných [REDACTED] a [REDACTED] za opodstatnené, a preto sťažnosti obžalovaných podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodné zamietol.“

13. Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014 s uznesením okresného súdu č. k. 1 T 34/2013-1721 z 31. januára 2014 považoval ústavný súd za potrebné uviesť aj podstatnú časť z tohto rozhodnutia okresného súdu:

«Doteraz zabezpečené a vykonané dôkazy v prípravnom konaní i na hlavných pojednávaniach pred okresným súdom (napriek zrušujúcemu rozhodnutiu krajského súdu) v súlade aj s dôvodmi uvedenými v zrušujúcom uznesení súdu druhého stupňa v rovine závažného podozrenia a zároveň rozumnej istoty odôvodňujú naďalej podozrenie, že skutky, pre ktoré sú obžalovaní stíhaní a bola na nich podaná obžaloba, boli spáchané, majú zákonné znaky stíhaných trestných činov - obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) ods. 4 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a), i) Tr. zák., v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., pokračovacieho zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, 4 písm. b) Tr. zák., pokračovacieho zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2, 4 písm. b) Tr. zák. a pokračovacieho zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a rovnako aj dôvodné podozrenie, že ich spáchali obžalovaní [REDACTED], [REDACTED]

a [REDACTED]. Dôvodnosť podozrenia v uvedenom smere sa doteraz vo veci vykonanými dôkazmi nevyklúčila a je naďalej daná.

Jednou zo základných podmienok zamietnutia žiadosti o prepustenie z väzby je existencia niektorého z dôvodov väzby uvedeného v § 71 Tr. por., ak z konania obžalovaného, alebo z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že obžalovaný sa bude správať spôsobom predpokladaným, v danom prípade, v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. a u obžalovaného 1/ aj v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku. Výklad pojmu „konkrétna skutočnosť“ je vecou súdu, ktorý na základe skutkových okolností a dôkaznej situácie v konkrétnej trestnej veci posúdi, či ponechanie vo väzbe je aj naďalej opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel nemožno dosiahnuť inak.

Konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňovali u obžalovaných ich vzatie do väzby, ktoré boli vyvedené na podklade existencie dôvodného podozrenia, že obžalovaní spáchali skutky, pre ktoré im aj bolo vznesené obvinenie a následne bola na nich podaná obžaloba, z ich povahy, zo spôsobu, akým mali byť skutky spáchané a tiež z okolností negatívne charakterizujúcich obžalovaných a ich správanie svedčiace o snahe útekou sa vyhýbať trestnému stíhaniu a u obžalovaného [REDACTED] aj o odôvodnenej obave z pokračovania v trestnej činnosti, sa nezmenili ani po vydaní zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu. Za súčasného stavu okresný súd nezistil žiadne nové skutočnosti, ktoré by u obžalovaných [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] odôvodňovali zánik dôvodov tzv. útekovej väzby a u obžalovaného [REDACTED] aj tzv. preventívnej väzby.

V zmysle uvedeného dospel senát opäť k nezmenenému záveru, že za súčasného stavu sa dôvody väzby nezmenili a naďalej trvajú. Tak ako bolo niekoľkokrát už uvádzané v rozhodnutiach tak okresného súdu ako aj krajského súdu jedná sa o konkrétne skutočnosti, ktoré u 1/ [REDACTED] a 3/ [REDACTED] preukazujú naďalej dôvod tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., teda že je u nich dôvodná obava, že ujdú alebo sa budú skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno ich totožnosť ihneď zistiť, ak nemajú stále bydlisko alebo ak im hrozí vysoký trest. Uvedený dôvod je daný tým, že si plánovali útekovú trasu z miesta činu,

pričom mali vyhliadnutý rodinný dom, v ktorom sa mali zdržiavať až do ukončenia bezpečnostných opatrení. Ako sa uvádza aj v zrušujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne - doteraz vykonané dôkazy svedčia pre záver, že obžalovaní 1/, 2/ a 3/ preverovali všetky možnosti vykonania činu, obhliadli miesto, kde malo dôjsť k vykonaniu, určili, resp. menili a upresňovali ho, zabezpečili si únikové cesty i spôsob zahladzovania stôp. Podnikali teda kroky k úteku a vyhýbaniu sa trestnému stíhaniu. Tieto skutočnosti v spojení s dĺžkou možných uložených trestov vo svojom súhrne zakladajú dôvodné obavy, že v prípade prepustenia by sa vyhýbali prebiehajúcemu trestnému konaniu a prípadnému uloženiu trestu za stíhané skutky. U obžalovaného 1/ [REDAKOVANÉ] je taktiež naďalej daný aj dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., teda je u neho dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Tento vyplýva predovšetkým zo skutočností, že už bol v minulosti súdne trestaný, a to naposledy rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 15.07.2011, č. k. 3T/85/2011 pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zákona za čo mu bol uložený úhrnný podmienený trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov so skúšobnou dobou na 24 mesiacov, pričom stíhaný skutok mal spáchať práve v tejto skúšobnej dobe. Uvedené skutočnosti v spojení s jeho finančnou situáciou, (obžalovaný je bez riadneho pracovného pomeru), nedávajú dostatočnú záruku, že by sa v prípade prepustenia na slobodu zdržal akejkoľvek ďalšej protispoločenskej činnosti a nepokračoval by v páchaní takej trestnej činnosti, ktorou by si mohol zadovážovať finančné prostriedky k svojmu živobytiu.

Všetky opätovne podrobne uvedené konkrétne skutočnosti charakterizujúce povahu skutkov, pre ktoré sú všetci traja obžalovaní trestne stíhaní, spôsob, akým mali byť spáchané a predovšetkým už spomenuté skutočnosti negatívne charakterizujúce obžalovaných a ich správanie - obžalovaní [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] mali sofistikovaným spôsobom spáchať skutok majetkovej povahy závažnou násilnou formou aj s použitím zbraní, pričom po predpokladanom úspešnom vykonaní lúpežného prepadnutia pancierového motorového vozidla prevážajúceho vysokú finančnú hotovosť sa zároveň v období pred svojim zadržaním pripravovali na vyhýbanie sa

následnému trestnému stíhaniu a tiež aj hroziacemu vysokému trestu v prípade uznania ich viny - trvajú v nezmenenom rozsahu a odôvodňujú naďalej obavu zo správania sa spôsobom predpokladaným v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. a u obžalovaného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] aj v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Väzba je stále adekvátnym a nevyhnutným zabezpečovacím opatrením a s ohľadom na osoby obžalovaného 1/ a obžalovaného 3/ a povahu prejedávaného prípadu nemožno účel väzby dosiahnuť len prijatím ich písomných sľubov, že povedú riadny spôsob života, ani ich návrhmi na nariadenie dohľadu probačného a mediačného úradníka nad ich správaním a u obžalovaného 3/ ani navrhovanou peňažnou zárukou.

Keďže väzba bola preto v prípade obžalovaných 1/ a 3/ naďalej potrebná, pretože pri aplikácii zásady primeranosti jej účel nebolo možné dosiahnuť iným procesným inštitútom, rozhodol senát Okresného súdu Trenčín rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Na okraj veci súd poznamenáva, že o žiadostiach obžalovaných sa malo pôvodne rozhodovať na hlavnom pojednávaní dňa 31.1.2014, ktoré však svojou neospravedlnenou a nedôvodnou neúčastou zmaril obhajca [REDAKOVANÉ]. Ten bol následne za svoje konanie postihnutý uložením poriadkovej pokuty. Preto súd o žiadostiach rozhodoval na neverejnom zasadnutí (vo veci koná senát). Pred otvorením neverejného zasadnutia súd vykonal viaceré pokusy o upovedomenie obhajcu [REDAKOVANÉ] ktorému bol riadne a včas pred rozhodovaním o väzbách doručený návrh obžalovaného [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby. Vzhľadom na nedosiahnuteľnosť obhajcu [REDAKOVANÉ] a za splnenia ostatných podmienok vyžadovaných ustanovením § 72 ods. 2 Tr. poriadku súd o návrhoch obžalovaných na prepustenie z väzby ako o neodkladných úkonoch konal bez účasti obhajcu [REDAKOVANÉ].»

14. Krajský súd v uznesení č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014 v podstatnom uviedol:

«Okresný súd v Trenčíne uznesením zo dňa 31.01.2014 sp. zn. 1T/34/2013-1718 na podklade námietky zaujatosti vznesenej obžalovaným vyslovil podľa § 32 ods. 3 Tr. por., že prísediaci [REDAKOVANÉ] nie je vylúčený z úkonov trestného konania vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 1T/34/2013.

Proti tomuto uzneseniu podali ihneď po jeho vyhlásení sťažnosti obžalovaný [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Prostredníctvom obhajcov namietali nestrannosť prísediaceho [REDACTED] s poukazom na to, že je zamestnancom Ministerstva vnútra SR a príslušník polície s predpokladaným pomerom k veci.

Senát krajského súdu preskúmal na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť napadnutého uznesenia i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosti obžalovaných nie sú dôvodné.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por., z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednáwanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom, alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Musí ísť pritom o konkrétne skutočnosti, z ktorých by sa dala vyvodiť pochybnosť o nezaujatosti sudcu, „prísediaceho“, ktorého nestrannosť je namietaná.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že zákon taxatívne vypočítava dôvody, pre ktoré možno mať pochybnosti o nezaujatosti toho - ktorého orgánu činného v trestnom konaní a v dôsledku ktorých je tento vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Uplatnenie tohto inštitútu pritom prichádza do úvahy vtedy, ak je daná, resp. preukázaná existencia niektorého z taxatívne uvedených dôvodov § 31 ods. 1 Tr. por. V posudzovanej veci nejestvuje vzťah prísediaceho k prejednávanému prípadu a nie je preukázaná ani existencia žiadneho jeho pomeru, (či už vkladnom, alebo zápornom zmysle), k osobám, ktorých sa konanie priamo dotýka, t.j. obžalovaným. Z vyjadrenia prísediaceho [REDACTED] vyplýva, že ako príslušník policajného zboru nevykonal vo veci žiadne procesné úkony a k procesným stranám nemá žiadny vzťah. Ani výkon jeho povolania príslušníka polície nemôže sám osebe zakladať dôvodné obavy z jeho zaujatosti.

Napokon krajský súd konštatoval, že o námietke zaujatosti okresný súd správne rozhodoval v senáte v zmysle § 32 ods. 3 Tr. por.

Krajský súd vzhľadom na uvedené dôvody nepovažoval sťažnosti obžalovaných [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] za dôvodné, a preto ich podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.»

15. Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014 s uznesením okresného súdu č. k. 1 T 34/2013-1688 z 31. januára 2014 považoval ústavný súd za potrebné uviesť aj podstatnú časť z tohto rozhodnutia okresného súdu:

„Obžalovaný [REDAKOVANÉ] prostredníctvom obhajcu [REDAKOVANÉ] podal námietku zaujatosti voči členovi senátu, prísediacemu [REDAKOVANÉ], ktorú odôvodnil s poukazom na fakt, že dotknutý prísediaci je zamestnanec Ministerstva vnútra a príslušníkom Policajného zboru, čo vyvoláva pochybnosti o jeho nestrannosti. Písomná námietka bola doručená súdu dňa 31.01.2014.

Namietaný člen senátu na hlavnom pojednávaní počas tajnej porady senátu uviedol, že vo veci sa necíti byť zaujatý. K veci a procesným stranám nemá žiaden vzťah a ako príslušník polície v prejedávanej veci nebol vôbec činný. Naďalej spĺňa predpoklady na výkon funkcie prísediaceho.

Po porade senátu tento dospel k záveru, že vznesená námietka zaujatosti je neopodstatnená a účelová. Prísediaci [REDAKOVANÉ] nepozná a nemá žiaden vzťah k odsúdeným, resp. k ich obhajcom a rovnako ani k prejedávanej veci, pri ktorej objasňovaní v prípravnom konaní nebol žiadnym spôsobom činný. Preto ani výkon jeho povolania príslušníka polície nemôže samo o sebe zakladať dôvodné obavy z jeho zaujatosti. Podľa súdu len samotný fakt, že je niekto príslušník polície, bez preukázania bližšieho pomeru k orgánom činným v prejedávanej veci alebo naplnenia ostatných dôvodov v zmysle § 31 Tr. poriadku (tak ako v danom prípade, keď obhajca len všeobecne poukázal na výkon povolania policajta prísediacim bez preukázania ďalších iných konkrétnych relevantných skutočností), nemôže byť dôvodom na vylúčenie člena senátu z konania.“

VI.

K uzneseniu krajského súdu č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

17. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na stabilnú rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej osobnú slobodu chráni čl. 5 dohovoru (rozsudok ESLP de Wilde at al v. Belgicko z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71 – 77 etc.). Článok 6 dohovoru teda upravuje právo na spravodlivý proces a zásadne sa teda nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (napr. II. ÚS 15/05).

18. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Sťažovateľ v podanej sťažnosti namietal aj porušenie svojho práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Právo na nestranný súd (ktorého súčasťou je aj právo na zákonného sudcu) je obsiahnuté nielen v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj v čl. 5 ods. 4

dohovoru, keďže pojem „súd“ tu musí mať rovnaký význam ako v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z tých istých dôvodov treba právo na zákonného sudcu/nestranného sudcu považovať aj za súčasť čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v prípadoch, keď súd rozhoduje o väzbe. Právo na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy sa naproti tomu vzťahuje na konanie vo veci samej. Inými slovami, čl. 48 ods. 1 ústavy, ktorého porušenia sa sťažovateľ domáha vo svojej väzobnej veci, s touto nesúvisí, pretože sa tento článok vzťahuje na konanie vo veci samej, o ktoré v danom prípade nešlo. Krajský súd vo svojom uznesení č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014 nerozhodoval v merite sťažovateľovej trestnej veci, teda o jeho vine/nevine, ale len o podmienkach jeho ďalšieho zotrvania vo väzbe ekvivalentne k skutkovým okolnostiam podporujúcim záver o dôvodnosti jej ďalšieho trvania. Pri skúmaní dôvodnosti väzby je právo na zákonného sudcu súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

19. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru má každý právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom..., zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní [písm. c)]. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

20. Ústavný súd sa nemohol zaoberať porušením sťažovateľom označeného čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ako aj čl. 5 ods. 3 dohovoru arbitrárnosťou, nepreskúmateľnosťou a nedostatkom dôvodov (bližšie pozri bod 3) uznesenia krajského súdu č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014, pretože týmto rozhodnutím v sťažnostnom konaní rozhodol krajský súd o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, a teda

preskúmal podmienky ďalšieho trvania väzby v čase, keď sa sťažovateľ už vo väzbe nachádzal. Ustanovenie čl. 5 ods. 1 písm. c) a 3 dohovoru sa vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby. Naproti tomu procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru. Inými slovami, keďže v danom prípade ústavný súd neskúmal rozhodnutie/uznesenie krajského súdu o vzatí do väzby, ale rozhodnutie/uznesenie krajského súdu týkajúce sa dôvodnosti jej ďalšieho trvania, nebolo možné pristúpiť k skúmaniu porušenia práv sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a 3 dohovoru z dôvodu, že sa na konanie všeobecného súdu, ktorým sa rozhoduje o dôvodnosti ďalšieho trvania väzby, nevzťahujú.

21. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa vedenej pod sp. zn. Rvp 5222/2014 pre namietané porušenie čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 5 ods. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pretože tieto články nemajú príčinné uplatnenie v okolnostiach sťažovateľovho väzobného stíhania, ktoré boli predmetom rozhodovania krajského súdu v jeho uznesení č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014.

22. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) teda vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru. V dôsledku uvedeného ústavný súd podrobil ústavnému prieskumu sťažovateľom napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014 len vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

23. Článok 17 ods. 1 ústavy zaručuje osobnú slobodu. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

24. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

25. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa

berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02).

26. Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

27. Ústavný súd už viackrát vyslovil, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a)

až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. marca 1997, § 43). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (Herczegfalvy c. Rakúsko z 24. septembra 1992, Morsink v. Holandsko z 11. mája 2004).

28. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ako doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak maŕiť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
- c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

29. Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného, a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce

sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch...

30. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia...

31. Z čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy možno teda vyvodiť základné právo na osobnú slobodu, ako aj zásadu, že pozbaviť niekoho osobnej slobody možno iba z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ďalšie odseky čl. 17 ústavy uvádzajú konkrétne spôsoby pozbavenia, resp. obmedzenia osobnej slobody, ktoré za splnenia ustanovených podmienok sú prípustné. Jedným z týchto spôsobov je aj vzatie do väzby, resp. držanie vo väzbe v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy. Preto možno uviesť, že v prípade pozbavenia osobnej slobody vzatím do väzby, resp. držaním vo väzbe je okrem čl. 17 ods. 5 ústavy vždy dotknutý aj čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy (I. ÚS 220/04). Z hľadiska posúdenia čl. 5 ods. 4 dohovoru má osoba vo väzbe právo na preskúmanie hmotných a procesných podmienok väzby, ktoré sú určujúce pre posúdenie jej zákonnosti. Požiadavka preskúmania hmotných podmienok („substantive requirement“) znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustenie na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (napr. rozsudok vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. decembra 1979, séria A, č. 34, § 31). Je teda výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Tóth c. Rakúsko, 1991). Inými slovami, v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru je osoba vo väzbe oprávnená na preskúmanie procesných a hmotných podmienok, ktoré sú podstatné pre „zákonnosť“ tejto väzby v zmysle dohovoru (napr. rozsudok EŠLP vo veci Brogan and Others v. Anglicko z 29. novembra 1988, séria A, č. 154 - B, § 65, rozsudok EŠLP vo veci Jecius v. Litva, § 100).

32. Z judikatúry ústavného súdu je zrejmé, že z práva nebyť vo väzbe z iného ako zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu vyplýva priama spojitosť zákonného väzobného dôvodu s rozhodnutím sudcu alebo súdu nielen pri vzatí do väzby, ale aj počas jej trvania. V prípadoch, keď sa ústavný súd zaoberal možným porušením základného práva na osobnú slobodu v zmysle čl. 17 ústavy rozhodnutím súdu konajúceho o zákonnosti väzby, konštatoval, že otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (napr. III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane (pozri obdobne napr. rozsudky ESLP vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. októbra 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, § 45 a Baranowski v. Poľsko z 28. marca 2000, č. 28358/95, § 51). Inými slovami, povinnosť súdov vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd.

33. Medzi základné požiadavky preskúmania zákonnosti väzby a rozhodnutia o nej v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru patria aj:

- účinná kontrola zákonnosti väzby (rozsudok ESLP z 10. októbra 2000 vo veci Grauzinis v. Litva, č. 37975/97),

- podstatné opatrenie, ktoré zabezpečí jedincovi procesnú spravodlivosť („substantial measure of procedural justice“; rozsudok ESLP z 20. júna 2002 vo veci Al-Nashif and others v. Bulharsko, č. 50963/99),

- vzhľadom na dramatický vplyv pozbavenia slobody na základné práva jedinca konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru musí v zásade spĺňať základné požiadavky

spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozsudok ESLP z 13. februára 2001 vo veci Garcia Alva v. Nemecko, č. 23541/94), pričom princíp spravodlivosti („fairness“) v zmysle posledne označeného článku zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné dôvody (rozhodnutie ESLP o prijateľnosti sťažnosti z 26. februára 2002 vo veci Bufferne v. Francúzsko, č. 54367/00),

- primeraná súdna odpoveď („adequate judicial response“; rozsudok ESLP z 10. októbra 2000 vo veci Grauslys v. Litva, č. 36743/97).

34. V zmysle uvedených ústavných záruk osobnej slobody musí byť preto väzba chápaná ako výnimočný prostriedok zaistenia obvineného pre účely trestného konania v prípade zistenia skutočností ustanovených zákonom, ktoré odôvodňujú nevyhnutnosť jeho použitia v záujme včasného a náležitého objasnenia trestných činov a spravodlivého postihu ich páchatel'ov. Výnimočnosti tohto prostriedku musí zodpovedať aj jeho čas použitia tak, aby väzba nepresiahla v konkrétnom prípade s ohľadom na jeho okolnosti nevyhnutnú dobu. Súčasťou uvedených záruk je obsiahnuté aj právo samotného obvineného/obžalovaného iniciovať konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (III. ÚS 7/00 a III. ÚS 255/03, rozsudok ESLP z 21. decembra 2000 vo veci Vodeničarov c. Slovenská republika, § 33 – § 36).

35. K námietke sťažovateľa spočívajúcej v nedostatočnom odôvodnení jeho ďalšieho zotrvania vo väzbe a opakovaním tých istých dôvodov väzby (pozri bod 3.1) ústavný súd vychádzal z dohovoru v jeho komentovanom znení „Opakované používaní stereotypných formulací v rozhodnutích vnútroštátnych orgánov o predĺžení väzby vzbudzuje podozrenie, že se tyto orgány dostatečně nezabývaly konkrétními okolnostmi a nereagovaly na argumenty obviněného (viz Kondratyev proti Rusku, rozsudek, 9. 4. 2009, č. 2450/04, § 55, Lind proti Rusku, rozsudek, 6. 12. 2007, č. 25664/05, § 85). Pokud však stejné důvody pro ponechání obviněného ve vazbě, které ESLP označil za relevantní a dostatečné, přetrvávaly po celou dobu jejího trvání a jestliže zákonnost väzby byla předmětem několikerého přezkoumání, nelze vnútroštátním soudům vytýkat, že se v textech svých rozhodnutí

opakovaly (viz Knebl proti České republice, rozsudek, 28. 10. 2010, č. 20157/05, § 68). Příslušné orgány rozhodující o vazbě sice nejsou povinny se ve svých rozhodnutích vypořádat jednotlivě s každým argumentem uplatněným obviněným nebo jeho obhájcem, měly by však reagovat adekvátním způsobem na všechny, které jsou způsobilé zpochybnit oprávněnost dalšího trvání vazby (viz např. Ignatenco proti Moldavsku, rozsudek, 8. 2. 2011, č. 36988/07, § 78, Michalko proti Slovensku. Rozsudek, 21. 12. 2010, č. 35377/05, § 153); (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydanie: Praha: C. H. Beck 2012.)“.

36. Po ústavnom prieskume uznesenia krajského súdu č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014 (a príslušnej časti odôvodnenia uznesenia okresného súdu č. k. 1 T 34/2013-1721 z 31. januára 2014, pozn.) a vychádzajúc z citovanej judikatúry ESĽP ústavný súd konštatuje, že z ich odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladanému ďalšiemu zotrvaníu sťažovateľa vo výkone väzby nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcim krajským súdom vrátane právnej úpravy práva na slobodu a bezpečnosť podľa dohovoru s dôsledkom porušenia sťažovateľom označených práv a jeho ďalším nezákonným zotrvaním vo výkone útekovvej a preventívnej väzby. Ústavný súd teda konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov a skutkových okolností posudzovanej veci, v dôsledku čoho sú adresné, konkrétne a vo svojich záveroch aj logické, v dôsledku čoho ich ústavný súd vníma ako legitímne a právne akceptovateľné nielen z uhla zákonnosti, ale aj ústavnosti. Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní podmienok ďalšieho zotrvania sťažovateľa vo väzbe v jeho trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu, a krajský súd (prihliadajúc aj na príslušnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu č. k. 1 T 34/2013-1721 z 31. januára 2014, pozn.) dostatočne podrobne sa vysporiadal so sťažovateľom predstretými podstatnými námietkami a pretrvávajúcimi okolnosťami pozbavenia jeho osobnej slobody, pričom neopomenul zdôvodniť potrebu ponechania

sťažovateľa vo väzbe poukazom na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z hľadiska materiálnej interpretácie podmienok útekovvej a preventívnej väzby, ktoré podrobne aj vo svojom rozhodnutí vysvetlil. Opakovanie týchto dôvodov počas trvania väzby za predpokladu, že táto bola počas jej trvania podrobená niekoľkonásobnému/pravidelnému preskúmaniu súdom, nie je východiskom ich oslabenia a predpokladom vyslovenia porušenia práv podľa čl. 17 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru. V naznačených súvislostiach ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi sťažovateľom označenými základnými právami a ním predostretým dôvodom (pozri bod 3.1), v dôsledku čoho považuje ním prednesenú argumentáciu v tejto jej časti za zjavne neopodstatnenú a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť vedenú pod sp. zn. Rvp 5222/2014 v tejto jej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

37. K ďalšej námietke sťažovateľa týkajúcej sa spôsobu rozhodovania okresného súdu o ďalšom zotrvaní sťažovateľa vo väzbe na hlavnom pojednávaní a následne na neverejnom zasadnutí (pozri bod 3.2) podporenej krajským súdom v sťažnostnom konaní ústavný súd vychádzajúc zo svojich zistení, a v širších súvislostiach poukazuje na to, že v prvom rade je všeobecný súd povinný poskytnúť ochranu základným práva a slobodám sťažovateľa, ale na druhej strane nemožno bagatelizovať význam, podstatu a zmysel obhajoby, v rámci ktorej sa obvinený obhajuje sám alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Ak takéhoto obhajcu má alebo ho musí mať, je potom jeho úlohou obhajovať práva obvineného čo najúčinnším spôsobom, pod ktorým treba bez pochyb rozumieť aj aktívny prístup obhajcu pri obhajovaní jeho záujmov, ako aj starostlivosť obhajcu zameranú na to, aby boli náležite a včas objasnené skutočnosti, ktoré vinu obvineného vyvracajú alebo ju zmierňujú [§ 44 ods. 1 Trestného poriadku (IV. ÚS 482/2011)]. Spôsob obrany sťažovateľa a taktika jeho obhajoby nemôže byť v prípade jej neúspechu alebo v prípade účelového postupu sťažovateľa alebo jeho obhajcu pričítaná na vrub súdu, ktorý koná v súlade so zákonom (IV. ÚS 217/2013).

38. Vzhľadom na spomenuté úvahy ústavný súd pripomína § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len

„zákon o advokácii“), podľa ktorého advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. ... Z tejto citovanej povinnosti advokáta vyplýva, že nesie zodpovednosť za spôsob výkonu obhajoby svojho mandanta v konaní pred súdom, a to nielen v rovine zvolenej „taktiky“ obhajoby, ale aj jej samotného výkonu, resp. nesie zodpovednosť aj v podobe opomenutia konkrétnych úkonov právnej pomoci, ku ktorým je zmocnený zákonom alebo poverený mandantom. V opačnom prípade nesie zodpovednosť za nesplnenie si svojich povinností podľa § 18 ods. 2 zákona o advokácii a nesie zodpovednosť predovšetkým za subjektívne prekážky brániace naplneniu jeho práv garantovaných zákonom..., tak ako k tomu pojednáva aj dohovor v jeho komentovanom znení: „Z nezávislosti advokacie na štátu vyplýva, že vedení obhajoby je ve své podstatě záležitostí medzi obviněným a jeho klientem, ať už mu byl obhájce přidělen v rámci právní pomoci nebo si jej platí klient sám. Čl. 6 odst. 3 písm. c) nutí příslušné státní orgány zasáhnout pouze tehdy, jestliže nedostatky na straně ustanoveného obhájce vyjdou najevo anebo jestliže jsou o nich jakýmkoli jiným způsobem informovány [Kamasinski proti Rakousku, rozsudek 19. december 1989, č. 9783/82, § 65]. Totéž platí i pro obhájce zvoleného obviněným [Imbrioscia, § 41]. (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydanie: Praha: C. H. Beck 2012.)“.

39. Vychádzajúc z predostretých úvah (bod 37 a 38) upriamuje ústavný súd pozornosť sťažovateľa na uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 T 34/2013 z 31. januára 2014 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 23 Tos 25/2014 z 5. marca 2014, ktorým mu bola za jeho „postup/zvolenú taktiku obhajoby“ uložená poriadková pokuta 1 000 € z dôvodu, že „... obhajca [REDAKOVANÉ] svojou neospravedlnenou účasťou zmaril vykonanie riadne a včas nariadeného hlavného pojednávania“. Taktiež nemožno opomenúť aj vztatie podaného návrhu na delegáciu veci 3. februára 2014 niekoľko dní po podaní takéhoto návrhu 31. januára 2014 a vedomú neúčasť obhajcu sťažovateľa na neverejnom zasadnutí okresného súdu konanom 31. januára 2014, tak ako to poznamenal okresný súd: „Na okraj veci súd poznamenáva, že o žiadostiach obžalovaných sa malo pôvodne rozhodovať na hlavnom pojednávaní dňa 31.1.2014, ktoré však svojou neospravedlnenou a nedôvodnou neúčasťou zmaril obhajca [REDAKOVANÉ] Ten bol následne za svoje konanie postihnutý uložením

poriadkovej pokuty. Preto súd o žiadostiach rozhodoval na neverejnom zasadnutí (vo veci koná senát). Pred otvorením neverejného zasadnutia súd vykonal viaceré pokusy o upovedomenie obhajcu [REDACTED], ktorému bol riadne a včas pred rozhodovaním o väzbách doručený návrh obžalovaného [REDACTED] o prepustenie z väzby. Vzhľadom na nedosiahnuteľnosť obhajcu [REDACTED] a za splnenie ostatných podmienok vyžadovaných ustanovením § 72 ods. 2 Tr. poriadku súd o návrhoch obžalovaných na prepustenie z väzby ako o neodkladných úkonoch konal bez účasti obhajcu [REDACTED]. V uvedených súvislostiach pripadá ústavnému súdu neprimerané, aby sa sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom domáhal preskúmania postupu okresného súdu podporeného krajským súdom v sťažnostnom konaní, keď tento postup bol vyvolaný postupom obhajcu v rámci ním zvolenej taktiky obhajoby. Ústavný súd sa totižto vyslovil, že právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť totiž porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní (obdobne platí aj pre postup súdu, pozn.) nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (II. ÚS 55/98). Navyše, sťažovateľom namietaný postup rozhodovania o väzbe na hlavnom pojednávaní nie je Trestným poriadkom vylúčený.

40. K ďalšej námietke sťažovateľa týkajúcej sa porušenia práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy spočívajúceho v rozhodovaní krajského súdu v zložení senátu, ktorého členom bol príslušník Policajného zboru (pozri bod 3.3.1), ako aj v nesprávnom pridelení veci inému sťažnostnému senátu (pozri bod 3.3.2) ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07).

41. V zmysle judikatúry ústavného súdu zákonným sudcom je sudca, ktorý spĺňa zákonom ustanovené podmienky na funkciu sudcu. Okrem toho za zákonného sudcu treba pokladať sudcu určeného v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu; ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie v senáte (napr. I. ÚS 52/97, II. ÚS 47/99, II. ÚS 87/01, I. ÚS 115/02, III. ÚS 202/02, III. ÚS 116/06); ako aj sudcu, ktorému boli veci pridelené z dôvodu vylúčenia iného sudcu pre zaujatosť v zmysle § 31 a nasl. Trestného poriadku alebo pre iné ďalšie dôvody (II. ÚS 118/02, II. ÚS 119/02).

42. Z uvedeného vyplýva, že ústavný princíp zákonného sudcu treba pokladať za celkom neopomenuteľnú podmienku výkonu súdnej moci, ktorá na jednej strane dotvára a upevňuje sudcovskú nezávislosť a na strane druhej predstavuje pre účastníka konania záruku, že na rozhodnutie jeho veci sú povolané súdy a sudcovia podľa vopred stanovených zásad tak, aby bola zachovaná zásada pevného a náhodného prideľovania súdnej agendy a aby bol vylúčený – pre rôzne dôvody a rozličné účely – výber súdov a sudcov „ad hoc“.

43. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu. Zákonným sudcom je aj sudca určený podľa odseku 4. Podľa § 3 ods. 4 zákona o súdoch zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

44. Povinnosť zabezpečiť nezávislý a nestranný výkon súdnictva patrí aj k medzinárodným záväzkom Slovenskej republiky, ktorá je zmluvnou stranou viacerých medzinárodných zmlúv vrátane dohovoru, z ktorého komentovaného znenia vyplýva, že

„Soudce nebo jiná úřední osoba... musí skýtat záruky nezávislosti na výkonné moci a na stranách (Medvedyev a další proti Francii, rozsudek velkého senátu, 29. 3. 2010, č. 3394/03, § 124). ESLP původně připustil, že jinou úřední osobou zmocněnou zákonem k výkonu soudní pravomoci může být i státní zástupce (Schiesser proti Švýcarsku, rozsudek, 4. 12. 1979, č. 7710/76, § 38), později ale svůj názor v této věci změnil (Huber proti Švýcarsku, rozsudek, 23.10.1990, č. 12794/87, § 42-43)... Dostatečně nezávislý nebyl v konkrétním případě ani vyšetřující soudce, který v řízení před soudem později zastupoval obžalobu (H.B. proti Švýcarsku, rozsudek, 5. 4. 2001, č. 26899/95, § 56 – 64], vyšetřovatel (Nikolova proti Bulharsku, rozsudek velkého senátu, 25. 3. 1999, č. 31195/96, § 51) nebo přisedící soudu (Miroslaw Garlicki proti Polsku, rozsudek, 14. 6. 2011, č. 36921/07, § 106-116). Nedostatek nezávislosti přitom nelze napravit tím, že o sřížnosti proti rozhodnutí soudce nebo jiné úřední osoby tuto vlastnost postrádající rozhodoval nezávislý orgán (viz Stoklasa proti Polsku, rozsudek 3.11.2011, č. 32602/08, § 33)... (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydanie: Praha: C. H. Beck 2012).“.

45. Z obsahu na vec sa vzťahujúcich rozhodnutí krajského súdu vyplýva, že prísediaci [REDACTED] nebol v akomkoľvek procesnom štádiu činný v prejednávanej trestnej veci pred tým, ako táto vec napadla do senátu krajského súdu 1 T. Poukazom aj na citovanú judikaturu ESLP (bod 44) je možné vysloviť názor, že samotná skutočnosť, že prísediaci senátu súdu, ktorý vo veci koná a rozhoduje, nemôže byť porušením základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj nie je možné ju vnímať ako zákonnú prekážku, ktorá by diskvalifikovala tohto prísediaceho z výkonu súdnej moci, a to aj s poukazom na čl. 30 ods. 4 ústavy. Prekážkou by takáto situácia bola vtedy, ak by v okolnostiach veci samotný prísediaci [REDACTED] bol v akomkoľvek procesnom štádiu pred tým, ako vec napadla na súd, alebo aj počas konania pred súdom činný, v tejto veci v inom postavení, než ako len prísediaci senátu, alebo vtedy, keď by na jeho pôsobenie ako prísediaceho senátu mohla mať vplyv tá skutočnosť, že je príslušníkom Policajného zboru, v tej podobe, že by na jeho rozhodnutie mohol mať dosah buď jeho bezprostredne alebo vyššie nadriadený alebo iný orgán verejnej moci z dôvodu, že by mu podliehal

pracovnoprávne, alebo z dôvodu jeho služobného pomeru (rozumej napr. minister vnútra Slovenskej republiky, pozn.), tak ako boli podobné situácie vyplývajúce z právnych poriadkov iných štátov rozoberané v už citovaných rozhodnutiach ESLP. Žiadnu z uvedených situácií ústavný súd nezistil a s poukazom na vyjadrenie okresného súdu z 12. júna 2014 vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 5752/2014 a zo 17. júna 2014 vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 5222/2014 konštatuje, že prísediaci [REDACTED] bol riadne zvolený postupom predpokladaným zákonom a zaradený k výkonu súdnej moci rozvrhom práce okresného súdu na rok 2013.

46. K ďalšej námietke sťažovateľa týkajúcej sa pridelenia veci do senátu 23 Tos krajský súd vo svojom vyjadrení z 12. júna 2014 (vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 5222/2014) a vo svojom vyjadrení z 13. júna 2014 (vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 5752/2014, pozn.) konštatoval, že *«Na pridelenie veci nemožno aplikovať výnimku v rozvrhu práce, na ktorú poukazoval sťažovateľ v sťažnosti, pretože zrušenie veci samej bolo vykonané v odvolacom konaní, ktoré veci sa zapisujú do registra „To“. Sťažovateľom uvádzaná výnimka v rozvrhu práce sa preto musí použiť len pri budúcom pridelení veci (v registri „To“) v prípade rozhodovania o odvolaní proti novému rozhodnutiu vo veci samej. Je pritom nepochybné, že v prípade sťažovateľom napádaného rozhodnutia išlo o vec rozhodovania o väzbe, ktoré veci sa podľa rozvrhu práce zapisujú do registra „Tos“. Išlo teda o inú vec. V tejto súvislosti považujem za potrebné uviesť, že platný právny poriadok Slovenskej republiky priamo nedefinuje pojem vec na účely prideľovania vecí. Preto pri posudzovaní uvedeného pojmu je potrebné vychádzať z ustanovení vykonávacieho predpisu k Občianskemu súdnemu poriadku, k zákonu č. 757/2004 Z. z., obsahujúcom rámcovú úpravu spôsobu prideľovania vecí v § 50 a nasl. a k Trestnému poriadku. Vykonávacím predpisom je vyhláška č. 543/2005 Z. z., upravujúca aj zapisovanie vecí do súdnych registrov (§ 151 a prílohy 1, 2 uvedenej vyhlášky). Ak teda uvedená vyhláška jasne stanovuje, aká vec sa do ktorého registra zapisuje, vymedzuje tak aj kritéria posudzovania pojmu „vec“. Preto zrušenie rozhodnutia vo veci zapísanej do registra „To“ nie je možné považovať za okolnosť, ktorá by bránila prideleniu veci zapisovanej do registra „Tos“*

prostredníctvom náhodného výberu podľa §51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. tak, ako to bolo vykonané v uvedenom prípade.».

47. Ústavný súd pri posudzovaní, či bolo porušené právo na zákonného sudcu, skúma, či bol vydaný rozvrh práce, či zodpovedá zákonu a či vybraný sudca bol určený v súlade so zákonom. K porušeniu práva na zákonného sudcu dôjde, ak bude určený buď v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe takého jeho ustanovenia (pravidla), ktoré odporuje zákonu (II. ÚS 16/2011). Preskúmaním aj tejto námietky sťažovateľa ústavný súd nezistil, aby postup krajského súdu bol svojvoľný, účelový a v tomto prípade rozporný so zákonom, v dôsledku čoho konštatuje zjavnú neopodstatnenosť sťažností sťažovateľa vedených pod sp. zn. Rvp 5222/2014 a sp. zn. Rvp 5752/2014 aj v tejto ich časti vrátane námietky týkajúcej sa [REDAKOVANÉ] ako zákonného sudcu a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ich odmieta v tejto ich časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

VII.

K uzneseniu krajského súdu č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014

48. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní

49. Podľa § 31 ods. 2 Trestného poriadku sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ak bol v prejednávanej veci činný ako prokurátor, policajt, spoločenský zástupca, obhajca, splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného, zástupca poškodeného alebo spoločný zástupca poškodených.

50. Podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

51. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti. V judikatúre ESLP, na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Z doterajšej judikatúry možno vyvodíť, že do rámca skutočností spochybňujúcich nestrannosť súdu z objektívneho hľadiska patria predovšetkým rôzne prípady inkompatibility, teda situácie, keď sudca rozhodujúci o veci mal s ňou do činenia predtým, resp. v jej skoršej fáze v inom postavení, napríklad ako vyšetrovateľ či prokurátor. Ďalej patria do tejto skupiny prípady, keď vo veci koná miestne alebo vecne nepríslušný súd alebo sudca, ktorý podľa rozvrhu práce nie je zákonným sudcom.

52. V súvislostiach s otázkou nestrannosti a nezaujatosti súdu a sudcu ústavný súd konštatuje, že právo na prerokovanie a rozhodovanie veci nestranným súdom je garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre jeho zaujatosť. Avšak ústavný súd súčasne upozorňuje, že obsahom tohto práva nie je povinnosť súdu zakaždým vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného

sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Inými slovami, oprávnená osoba namietajúca zaujatosť sudcu, nemá právny nárok na jeho vylúčenie a povinnosť súdu rozhodujúceho o námietke zaujatosti je iba každý takýto návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť prejednať a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, III. ÚS 47/05).

53. Ústavný súd po ústavnom prieskume uznesenia krajského súdu č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014 (a príslušnej časti odôvodnenia uznesenia okresného súdu č. k. 1 T 34/2013-1688 z 31. januára 2014, pozn.) hodnotí s prihliadnutím na už vyslovený názor v tejto veci (pozri bod 46, pozn.) závery vyplývajúce z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu ako legitímne, vychádzajúce z príslušnej zákonnej úpravy a ústavne konformné a námietky sťažovateľa za neopodstatnené, v dôsledku čoho odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť vedenú pod sp. zn. Rvp 5752/2014 vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Tento záver ústavného súdu sa vzťahuje aj na sťažovateľom namietaný záver o porušení čl. 17 ods. 2 ústavy, ktorý nemá súvis s okolnosťami veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 5752/2014.

54. Na základe všetkých už uvedených skutočností a dôvodov vo vzťahu k uzneseniam krajského súdu č. k. 23 Tos 26/2014-2596 z 5. marca 2014 a č. k. 23 Tos 24/2014-2594 z 5. marca 2014 ústavný súd obidve sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Vzhľadom na odmietnutie sťažností ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti (zrušenie rozhodnutí krajského súdu, prepustenie sťažovateľa z väzby), keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2014